

URDISWe know
books

Arthur SUCIU este născut la Suceava în 1974, iar din 1998 s-a stabilit în București. După studii de filosofie, a debutat, în 2008, cu volumul de fragmente existențiale *Contribuții la apocalipsă*, ulterior publicând încă două volume de fragmente, *Fericirea în vid* (2012) și *Cel care așteaptă* (Cartier, 2021). De asemenea, a publicat volumul de poezii *o nouă pantă* (Tracus Arte, 2023). În 2016, a câștigat premiul pentru debut literar al revistei „Convorbiri literare” cu romanul *În gaură*. Arthur Suciul este, în prezent, lector univ. dr. al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, unde predă cursuri de comunicare. A publicat mai multe lucrări în domeniul comunicării: *Discursul autonom* (2013, 2024), *Drumul către viața privată* (2009, 2020), *Pierdut între medii* (2020), *Simulacru și război* (în curs de publicare). Înainte de a deveni lector, a avut o îndelungată experiență în jurnalism și comunicare. A publicat numeroase analize și editoriale, precum și articole științifice.

„Aș spune că ironia și autoironia sunt principalele arme ale lui Arthur Suciul, prin care își manifestă o luciditate radicală. Autorul menționează undeva că tot ceea ce a scris în ultimii ani este marcat de o anumită imposibilitate: faptul că a regândit de multe ori trecutul și viitorul, din cauză că prezentul i-a apărut ca fiind tot mai abstract și mai amenințat. Cred că aici este cheia de lectură a cărții.”

George BONDOR

ARTHUR SUCIU**Fragmente***Eseu*

CARTIER POPULAR

prinț pentru că nici ea nu e o prințesă și nu vrea să fie tratată ca un bibelou, dar nici abuzată, femeia care *nu* vrea să fie o Barbie, după cum *nu* vrea să fie nici femeia dedicată tradițional exclusiv familiei și creșterii copilului (din acest punct de vedere, se poate spune că industria consumului a făcut un pas înainte către emanciparea femeii), femeia feministă combină cu bărbatul într-un fel mai direct și lipsit de ipocrizie, mai adevărat – acesta e, după mine, sensul feminismului.

Oamenii au trecut, de-a lungul istoriei, prin diverse revoluții: tehnologice, politice, morale, științifice. Datorită lor, lumea s-a schimbat, uneori destul de mult. Totuși, nicio revoluție nu i-a făcut pe oameni mai deștepți, mai buni sau mai fericiți. Lumea se schimbă, dar pînă la urmă se obișnuiește cu schimbarea și totul devine la fel de plictisitor ca întotdeauna. Fără îndoială, așa se va întâmpla și cu actuala revoluție digitală. La un moment dat, oamenii vor spune: „Nici chestia asta nu e cine știe ce”. Și vor continua să facă aceleași prostii ca întotdeauna, încrezători că nu s-a schimbat, în fapt, nimic. Oamenii au o mare capacitate de schimbare, dar și mai mare este indiferența lor față de tot ceea ce li se întâmplă.

Filosofia mea preferată nu e aceea inteligentă și dialectică, ci aceea – dacă pot spune așa – în care nu mai trebuie deloc să gîndești (întîmplarea face că ai gîndit prea mult și n-a folosit la nimic).

Am ținut un fel de conferință despre cum ne vin ideile și am prezentat, în prima parte, „cariera” mea – schimbări de locuri, de joburi, de profesii –, pur și simplu, la un moment dat, m-a luat oboseala.

Nu există istorie, ci doar un prezent continuu, un foc veșnic viu ale cărui vreascuri sunt viețile noastre.

Cuprins

Notă asupra ediției.....	5
--------------------------	---

Partea întâi

Nicăieri	11
Contribuții la apocalipsă.....	37
<i>Obișnuirea cu incurabilul</i>	37
<i>Metamorfozele rutinei</i>	49
<i>În patria deriziunii</i>	67
<i>Zbateri</i>	78
Fericirea în vid.....	95
<i>Mecanica depresiei</i>	95
<i>Urme pariziene</i>	114
<i>Dezlipirea de sine</i>	139

Partea a doua

Cel care așteaptă.....	157
Gînduri încetinite	285

Nicăieri

Dacă Pământul are echilibrul său, dacă Sistemul Solar are echilibrul său și dacă Universul întreg are echilibrul său, atunci de ce nu pot avea și eu echilibrul meu?

Între oameni nu se leagă cel mai adesea relații esențiale, iar acest lucru îi chinuie, îl percep ca pe o nefericire. Cu toate acestea, ei continuă să trăiască împreună, fără să schimbe nimic, și nici nu concep că ar putea trăi altfel.

Caut să mă stabilesc într-o epocă, dar nu-mi convine niciuna. Aș putea trăi doar într-un burg medieval, într-o toamnă eternă, transfigurată.

Omul e de la natură greșit intenționat și nu încetează să rămână astfel decît prin cine știe ce rătăcire miraculoasă.

Dacă din lumea aceasta nu ar rămîne decît frumusețea, cine ar supraviețui?

Esența luminii se arată cînd Soarele strălucește în vidul etern.

Eseul este exprimarea fragmentară a unității vieții, căutarea acestei unități. De aceea, el nu e nici știință, nici filosofie, nici literatură. Eseul este exprimarea în cadrul limbii a subiectivității.

Oare pe Dumnezeu chiar îl incomodează, ca să nu zic îl fac să sufere, faptele noastre detestabile?

Cine va recunoaște cât de liniștitor este a-ți lăsa udul în momentele unei disperări atroce?

Să mergi nu este important. Important e să zbori. Să mori nu este important. Important e să înviezi.

Ce bine îl poți vedea pe om, când este preocupat să spargă toate barierele sociale, să încalce toate legile, să-și trădeze toți prietenii, să se vîndă pe nimic sau pe foarte mult, în speranța că va recupera totul și încă ceva în plus. Opusul acestuia nu e cel care respectă regulile, *omul corect*. Ci este acea ființă care a renunțat la tot pentru un singur lucru, pentru Dumnezeu.

M-am simțit dintotdeauna atras de budism, de problemele grave pe care le pune, mai puțin de ideea reîncarnării. Dar am observat că, în contexte istorice diferite, Buddha și Isus spun lucruri apropiate. În plus, îmi place la Isus ideea suferinței gratuite. Și nu e acesta lucrul cel mai important, să convertești în ceva pozitiv energia consumată în suferință? Dumnezeu e convertorul suferinței; face din ceva fără sens ceva cu sens. Or, la Buddha, suferința își păstrează caracterul negativ. Buddha constată suferința lui și chiar suferința universală. Dar nu are ce face cu ea, sau nu știe, și atunci încearcă s-o elimine. La Christos însă, suferința este fericirea, pentru că un om care „produce” suferință, în sens spiritual, este preluat în economia divină.

Nu ne putem reîntoarce în locul părăsit cîndva. El nu mai este cel care era, iar noi, în căutarea chipului pierdut, dăm chip la un altul.

Cînd ești disperat, respirația ți se pare un miracol stupid.

Se caută în continuare sensul, cu aceeași fervoare, dar la nivel global. În toată această agitație, care se vrea progres, individul e un *nonsens*.

Omul, de cînd se știe, nu face altceva decît să-și întoarcă viața pe-o parte și pe alta, de parcă s-ar juca cu o mînușă. Ea este tot ceea ce are, dar vedem de îndată că nu îi este de ajuns. Ar vrea să fie cu totul altfel, și în aceleași condiții, să împlinească paradoxul de a fi fericit și om în același timp. Niciodată nu este mulțumit cu ceea ce are, de parcă viața i-ar fi o umilință și o corvoadă, de care cineva ar fi putut să-l lipsească. Dar, ia încearcă să-i iei și puținul acesta pretins înjositor și vei vedea cum se revoltă, exact ca un om. În vreme ce își face și desface propria viață, căutînd greșeala pe care crede că a comis-o, și care i-a adus nefericirea, aceasta se încheie brusc, fără ca nimeni vreodată să se mai gîndească la ea. Zbuciumul nefiresc încetează și peste ceea ce cîndva a fost o viață de om se depune, ca o ninsoare deasă, tăcerea.

Imaginați-vă că cineva deține acest secret extraordinar, această putere secretă de a-și retrăi trecutul, dar nu în imaginație, selectiv nostalgic, ca și cum din ființa ce-a fost nu ar exista decît cel mult clipele fericite. Ci, o ființă pentru care Timpul s-ar încumeta la imposibila concesie de a-i oferi înapoi timpul cu totul. Ce-ar putea să ne spună un asemenea om? Ar vorbi, probabil, cu glasul tăcerii. Închipuiți-vă, de asemenea, că un om a murit. Viața în el s-a stins o dată pentru totdeauna. Nimeni nu se gîndește la altceva decît că el a devenit un cadavru. Orice cadavru este *ingropat*. Dar, într-o bună zi, așa, pe nepregătite, omul acesta se întoarce din moartea lui înapoi la viață, printre cei care i-au așezat trupul în țărîna și începe să le vorbească. Ce credeți că ar putea să le spună pentru ca aceștia să-l înțeleagă? Ar trebui, probabil, să vorbească cu glasul tăcerii. *A vorbi cu glasul tăcerii...* Ce înseamnă acest lucru? Înseamnă, propriu-zis, a nu spune *omenește* nimic sau cel mult a rosti în dodii cîteva cuvinte. Căci limba omului nu e făcută pentru a povesti astfel de întîmplări extraordinare..

Boala ne ia plăcerea de a trăi. Ea îi face pe bătrîni să pri-vească moartea cu oarecare speranță. Dacă trupul nu le-ar fi

obosit și suferind, dacă mintea nu le-ar fi uzată, moartea li s-ar părea o tragedie, așa cum pare a fi întotdeauna moartea unui tânăr. Pentru că organismul tânăr nu oferă condiții favorizante pentru moarte, decît prin accident. Dar la un bătrîn, sfîrșitul vieții vine ca o consecință a degradării generale a corpului și, de aceea, absurditatea lui sare mai puțin în ochi. Și atunci cînd boala, ajunsă la apogeu, face viața insuportabilă, moartea ajunge să fie dorită la fel de mult cum altădată era dorită viața. Pe de altă parte, s-ar putea spune că nu moartea e o consecință a bolii, ci invers, condiția de muritor a omului determină apariția ei. În acest caz, boala nu e mai mult decît un instrument al morții, o insinuaire a morții în viață și o anticipare a ei. Ce importanță are, atunci, *cînd* mori și *cum* mori, prin boală sau prin accident, dacă moartea este inclusă în coordonatele tale ca o necesitate? Atunci moartea trebuie să pară la fel de absurdă pentru un tânăr și pentru un bătrîn, dacă nu cumva, din necesitatea ei, se naște pentru tine o altă viață, neștiută.

Viața nu-i făcută ca s-o trăim, ci ca să ne îmbolnăvim de nervi.

Frumusețea ține de esențial. Dacă esența nu-i decît iluzie, frumusețea îi ia locul.

Pentru ce trăim? Pentru cîțiva oameni adevărați și pentru cîteva lucruri frumoase.

Trăim cu credința că există ceva mai important decît viața, dar fără să putem preciza ce este acest „ceva”. Ne chinăm permanent să aflăm acest lucru și viața trece. La sfîrșitul ei, în orice caz, nu suntem deloc mai lămuriți decît eram la început asupra acestui lucru neliniștitor. Constatăm doar, cu oarecare stupefacție, că toată căutarea ne-a făcut viața imposibilă.

Atunci cînd eu nu mai sunt eu, atunci sunt *postmodern*.

Condiția noastră actuală este bine reflectată de presă. Dacă ziarele ar mai publica, alături de ultimele știri, blesteme și rugăciuni, nici că ar exista o viziune mai adevărată despre viață.

Înainte de a blama televizorul, ar trebui să ne gîndim cît de bine corespunde el „dorințelor” oboselii noastre.

Este mai bine să cedăm capriciilor, oricît de vulgare, decît să ne conformăm logicii impecabile a sinuciderii.

Sunt întristat că nu voi trăi, ca un zeu, cel puțin 2000 de ani, ca să mă bucur deplin de viață, că, din ceea ce se poate ști, nu am aflat decît foarte puțin, iar ceea ce pot cunoaște de acum înainte ar fi, oricum, insuficient; sunt întristat cu atît mai mult de necunoașterea a ceea ce nu se poate cunoaște, căci aș vrea să știu totul și în primul rînd aș vrea să știu *absolut totul*. Și totuși, nu de puține ori, ca o fatalitate, viața mi se pare prea lungă și plictisitoare, iar sfîrșitul de preferat unui asemenea chin. Atunci am impresia că nimic nu îmi este necunoscut, că, în orice caz, știu *prea mult*, iar de această teribilă clarviziune nu m-ar putea îndulci decît virginitatea morții.

Oamenii merg, se mișcă pe picioare în foarte multe feluri. Unii pășesc apăsător, cu privirea semeață, alții parcă au sub tălpi îngerii pe care se tem să nu-i atingă. Primii se situează prea jos pe scara umană, ultimii prea sus. Mersul cel mai adecvat pentru felul de a fi al omului este acela al lui Charly Chaplin.

Cînd simți că înnebunești, dacă vrei să-ți revii, spune-ți că totul e poveste și rîzi!

Ar trebui să fiu de o sută de ori mai lucid decît sunt sau, dacă nu, să reintru în rînd cu animalele.

Dacă soarta lumii ar depinde de libertatea omului, Dumnezeu s-ar afla mereu în pericol. Faptul că nu este așa dovedește cât valorează această libertate.

În fiecare dimineață mă trezesc cu aceeași dorință de a lua totul de la capăt, de a distruge și de a recrea Universul, de a nu lăsa nimic neatins de gândirea mea atotstăpîitoare. Și în fiecare seară găsesc lucrurile exact acolo unde erau și văd că nu le-am mișcat nici măcar cu un deget. Realitate ingrată! Lucrurile sunt indiferente la dorințele mele.

După o anumită vîrstă, n-ar trebui să vorbim decît în truisme. Și după fiecare frază, după fiecare cuvînt să tragem cîte-un oftat.

De cînd mă știu, totul mi se pare *prea tîrziu*.

Nimic nu se schimbă: acest adevăr ne obosește îngrozitor, mult mai mult decît osteneala de a schimba ceva.

A lua viața și a-ți lua viața sunt singurele acțiuni care scot libertatea din banalitatea alegerii.

Cunoaștem mai mult decît ar trebui ca să fim liniștiți și mai puțin decît ar fi necesar pentru a avea puterea.

Clipele cele mai fericite sunt acelea de care nu ne aducem aminte. Căci tot ce intră în raza conștiinței e încărcat cu suferință, chiar și bucuria.

Concluziile trase din suferință ne apar ca definitive și nu suntem dispuși nici să le justificăm în fața celorlalți, nici să le combatem alături de ei.

Am ajuns un prag al decăderii cînd ofensele încep să ne flateze.

Propriile adevăruri ne deconspiră și ne dezmint, în același timp. Ele arată și cine suntem, și cine ar trebui să fim.

Ca un copil, îmi doresc să desfac Universul în părțile sale și să le combin apoi, după cum vreau eu.

Omul, pînă moare, tot are de *explicat* ceva.

Ceva în gândirea noastră este viciat, ceva nu merge cum trebuie, ca un ceasornic care a luat-o razna. De aici provin toate nenorocirile, și atunci cînd ne pierdem curajul de a gândi, ajungem să invidiem animalele pentru că nu au cunoscut sofistica.

Moartea unui anonim, pe care l-am iubit, ne doare mai mult decît moartea unui geniu, pe care l-am cunoscut numai din lecturi.

Ca să ne descurcăm în mijlocul oamenilor, trebuie să dezactivăm aproape tot ce avem mai bun în noi: adevărul, binele, frumosul; și să ne comportăm de parcă toate acestea ne-ar fi indiferente, iar pe noi nu ne-ar interesa decît să progresăm în indecență.

Nu m-am născut pentru lucruri temeinice. În fond, de cînd mă știu, *nu fac nimic*. Dar, poate că nici nu merită să faci ceva pe lumea aceasta și poate că, „în sine”, faptul că eu nu fac nimic e o virtute și încă cea mai mare.

Să cerșești, să te speli în riuri și să dormi unde-apuci poate fi o viață mai demnă decît să ajungi, din umilință în umilință, la un „traie decent”.

Dacă aș fi cu adevărat înțelept, ar trebui să mă descurc în mijlocul acestor adevărate hoarde de migratori.

A *trăi* înseamnă a trage de un fren cu dinții.

Rare sunt momentele cînd intuiesc necesitatea propriului meu destin. Cel mai adesea, nu văd în viața mea decît o dezordine fără seamăn, pentru orice intervenție fiind dintotdeauna prea tîrziu.

Ca să-mi recuceresc sufletul, după atîta timp, mi-ar trebui mai multă imaginație, putere, dorință decît pentru a da gata o mie de femei.

Cînd niciodată nu ai avut cu ce te mîndri: nici cu părinții, nici cu patria, nici cu vreun dumnezeu, iar aristocratul spiritului te calcă pe nervi, nu mai sperî decît la favorurile unei flori, cu al cărei parfum să investească în tine ființă.

Cum să nu te îndoiești de propriul tău destin, cînd, printre strămoșii și contemporanii tăi, nu ai văzut nici măcar unul singur *realizat*?

Nu-i iubesc cu adevărat decît pe cei care s-au pierdut din dorința de a fi *totul*.

Golul se cascadează la nesfîrșit, clipă de clipă.

Așez deasupra mea pe chiar acest „deasupra” și încerc să mă prind de el, să-i iau locul.

Ador clipele cînd, ca un pui de rață, rămîn în urma lumii, rătăcitor într-o situație obiectivă...

Odată ce ai văzut absurdul, niciun *avans* nu mai primești de la viață. Ești condamnat să bați mereu pasul pe loc.

Să nu vrei să știi nimic înseamnă să te mulțumești cu Adevărul.

Cu cît străbat orașele, țările, continentele, dimensiunile acestei lumi se micșorează, iar în mine cresc singurătatea și uimirea. Aspir să-mi însușesc discreția din declinul unei frunze și transparența cu care soarele își împrăștie tristețea la apus. În mersul meu nu reușesc să mă prind de niciun lucru, toate pîrîndu-mi-se depărtate și avînd o ordine de neînțeles. Tot ce există, fiind în afară cu totul, este sufletul meu. Încerc, de aceea, să mă proiectez în existența cea mai precară: surîsul, și să-mi fac din el lăcaș, univers.

Cine se mulțumește cu puțin stăpînește un imperiu al disperării.

Am nostalgia a ceea ce este veșnic pierdut, iubesc ceea ce nu merită să iubești și cred în ceea ce nu este și nu va fi niciodată.

Omul *secretă* infinit. Aleargă mereu, dar nu înaintează niciodată.

Niciun pas al meu nu vizează pasul următor. Fiecare pas e identic cu sine. De aici, rigiditatea mea. Eu sunt o continuă discontinuitate.

Vădită incapacitate de a-mi *trăi* viața. Văd peste tot numai umbre. Ce infirmitate!

Dacă nebunia a început să te ispitească, devii foarte atent la felul *cum* vorbești. Tot meditănd asupra cuvintelor, ca să nu te trădezi, vei sfîrși în muțenie.

Nu-mi este de ajuns să știu că există libertate. Aș vrea să fie libertate foarte multă, mai exact, atîta cît îmi doresc eu. *Aceasta* este libertate.

Cît de simplu e să descrii situația noastră! Ne aflăm aici într-o groapă, aruncați de nicăieri pentru o moarte neînțeleasă. Despre viață nici nu poate fi vorba, atît timp cît ne urîm și ne căsăpim între noi. Ce groază! Ce ticăloșie!

Cum poți să crezi în ceva la care există alternativă? Cum poți accepta că n-ai de ales?

Viermii sunt învinși de liniște.

Îmi imaginez un om care, în timp ce doarme, este tăiat cu lama de cineva: bucățică cu bucățică. Acest cineva este, de bună seamă, o ființă absurdă și crudă. (Să fie chiar Dumnezeu?) Cel adormit simte că se întîmplă ceva cu el, căci are coșmaruri groaznice. Se luptă cu monștrii prin somn, în timp ce pe așternutul alb curg din el șiroaie de sînge. Dacă s-ar trezi, acea ființă crudă i-ar reteza gîtul. Dar el contiună să doarmă. Mai are încă forța de a visa.

Universul stă să se prăbușească. Alerg atunci înspăimîntat la marginea orașului și nu mă liniștesc decît văzînd în fața ochilor *cîmpia*: locul simplu, întins, din care nimic n-ar putea să cadă ca să mă rănească, în care m-aș pierde cu voluptate chiar, monotonie care mă încurajează, întindere păstrînd încă o depărtare, ultima.

Ca o plagă imemorială, stă prinsă îndărătul sufletului seriozitatea devastatoare. Aduce a menire, dar nu-i decît un semn fals, o infinită ingratitude divină...

Nu există nimic de natură a mă satisface pe deplin. Îmi este cu neputință să sper că lucrurile se vor îndrepta.

Numai gîndul că ceva *trebuie* să fac mă obosește.

Locul meu: „Undeneunde” (Rilke). Acolo unde nu-i nimeni poate fi găsit cel care nu se află nicăieri.

Cu cît înaintăm în timp, problema se complică, iar viața devine tot mai greu de suportat.

Suferința impune criterii pînă ce nu le anulează. Prea multă profunzime *strică*.

Greu este pînă ce te obișnuiești cu toate; și totul devine insuportabil cînd asta ți-a reușit. Ceea ce dovedește că nicio situație nu e de acceptat, dar că nu e încă totul pierdut.

După ce ai pierdut puritatea originală, te străduiești din răspuțeri să o regăsești. Dar, oricît de departe vei fi ajuns pe acest drum, vei găsi întotdeauna un motiv serios ca să te urăști.

Ochii noștri sunt ca niște bile albe de golf, lovite de o rază de lumină și căzute întîmplător în orbite. Din inerție, tremură o clipă în gaură. Jucătorul neștiut vine apoi și le ia, ca să le arunce în alte orbite, mai goale.

Las patosul de altădată pe seama celor dispuși să ia iluzia în serios. Mie, mie mi-ajunge o frunză tremurînd în vîntul de vară, albastrul ochilor curioși. O lună plină este suficient pentru mine.

M-am apropiat: erau pașii tăi pe drum, i-am recunoscut peste firele de praf. Umbră căutătoare, mi-era de ajuns să calc urmele simple și puțin șterse de trecut și de alte umbre, trecînd grăbite, pentru ca pe veci înstrăinații pași să mă locuiască, iar amintirea lor nesigură, călcată în picioare, ca-ntr-un prezent ivit pentru a doua oară și rămas să-și resoarbă în mine ființa pierdută.

Povestirile lui Kafka sunt parabole care se autodistrug chiar în clipa cînd par a căpăta o semnificație, parabole eșuate în pragul sensului, dezintegrate în momentul constituirii lor finale, parabole nesigure de sensul lor. De aici, ce urmează? O încîlceală înfricoșătoare.